

MULLSJÖ KOMMUN
kommun@mullsjö.se

2024-04-23

1 (18)

Dnr- SI 2023:9956

Beslut

efter planerad kvalitetsgranskning vid
Trollehöjdskolan i Mullsjö kommun

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning på *Trollehöjdskolan* avseende verksamhetens kvalitet i förhållande till mål och andra riktlinjer. Kvalitetsgranskning ska belysa hur väl skolorna klarar sitt uppdrag att ge varje elev förutsättningar att nå de nationella målen. Målen och riktlinjerna framgår framför allt av den läroplan och de kursplaner eller motsvarande styrdokument som gäller för utbildningen.

Namnbyte

Den 1 juli 2023 genomförde Skolinspektionen ett namnbyte från *regelbunden* kvalitetsgranskning till *planerad* kvalitetsgranskning. Detta påverkar ingenting vad gäller granskningens innehåll och genomförande.

Läsanvisning

Skolinspektionen bedömer skolans arbetssätt inom fyra områden. Inom varje område bedöms om skolan uppfyller Skolinspektionens kvalitetskriterier i hög utsträckning, i flera delar eller i låg utsträckning. Om en skola bedöms uppfylla kvalitetskriterierna i låg utsträckning eller i flera delar anger Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas och visar på vilka punkter. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs också av skolan. Om en skola bedöms uppfylla kriterierna i hög utsträckning begär inte Skolinspektionen någon redovisning men kan ge framåtsyftande kommentarer i beslutet.

Beslut:

Skolinspektionen bedömer att kvalitetskriterierna uppfylls vid *Trollehöjdskolan* i följande utsträckning:

Rektors ledarskap

Rektorn leder och styr flera delar skolans utveckling, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver utveckla arbetet med att systematiskt leda och styra arbetet för att skapa och upprätthålla gemensamma förhållningssätt hos personalen.

Undervisning

Undervisningen främjar i låg utsträckning elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Lärare behöver under ledning av rektorn utveckla arbetet med att förmedla höga förväntningar på eleverna och att stärka elevernas självförtroende och motivation att lära.

Trygghet och studiero

Skolan arbetar i flera delar så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete, men utvecklingsområde finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Personalen behöver gemensamt, under ledning av rektorn, utveckla ett gemensamt förhållningsätt i arbetet med att åtgärda och bibehålla studiero i undervisningen.

Bedömning och betygssättning

Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i omdömen och betyg ges i flera delar, men utvecklingsområde finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver ge lärarna ytterligare förutsättningar att kvalitetssäkra bedömningar och betygssättning tillsammans samt säkerställa att lärarna använder olika metoder i arbetet.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den **21 oktober 2024** redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområdena.

Redovisningen skickas via e-post, till skolinspektionen.lund@skolinspektionen.se, eller per post till, Skolinspektionen, Box 156, 221 00 Lund. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr 2023:9956) i de handlingar som sänds in.

Ett separat tillsynsbeslut

I samband med kvalitetsgranskningen har så allvarliga brister i verksamheten uppmärksammats att det har föranlett ett separat tillsynsbeslut, se Tillsynsbeslut den 6 mars 2024 dnr 2024:1236. Av tillsynsbeslutet följer även särskilt angiven tid för uppföljning av vidtagna åtgärder.

Skolinspektionens bedömning

Nedan redovisas Skolinspektionens bedömning för respektive område.

Rektors ledarskap

Författningsstöd

1 kap. 5 §, 2 kap. 9-10 och 34 §§, 4 kap. 4-7 §§ skollagen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Skolans uppdrag, Varje skolas utveckling, 2.1 Normer och värden, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Rektorn på *Trollehöjdskolan* leder och styr i flera delar skolans utveckling, och utvecklingsområden finns.

Rektorns uppföljning och analys

Granskningen visar att skolledningen utifrån ett sammansatt underlag och flera sammanställningar följer upp och analyserar olika kunskapsresultat och undervisningens genomförande, men inte att värdegrundsuppdraget integreras i undervisningen. Uppföljnings- och analysarbetet görs av skolledningen fortlöpande under läsåret tillsammans med skolans personal och omfattar även genomförande av undervisningen. Genom bedömnings- och betygsdiskussioner samt betyg och resultat från nationella ämnesprov följer skolledningen upp elevernas kunskapsresultat. Skolledningen följer upp undervisningens genomförande och elevernas upplevelse av skolan genom regelbundna lektionsbesök och diskussioner på möten med elevhälsan, arbetslagen och elevrådet. Skolledningen konstaterar att skolans kunskapsresultat har sjunkit de senaste två läsåren med lägre meritvärde och lägre behörighet till gymnasieskolan som följd. Det är främst matematik och de naturorienterade ämnena som utmärker sig i de sänkta kunskapsresultaten. Eleverna har generellt lägre betyg i de nämnda ämnena från årskurs 6 lika väl som de har ett lägre meritvärde i årskurs 9. Samtidigt har det visat sig i samverkan med avlämnande skolor att elevers

kunskapsresultat i årskurs 6 har sjunkit. Skolledningen identifierar att elevernas ökande skolfrånvaro och olika problem i lärmiljön är de två övergripande faktorer som inverkar mest negativt på kunskapsresultaten. Lärarna och skolledningen har sett att eleverna i matematik behöver arbeta mer med läsningen av uppgifterna, problemlösning och i årskurs 9 även arbeta med att förbereda eleverna inför de nationella ämnesproven. Ifråga om de naturorienterande ämnena har lärarna och skolledningen kommit fram till att de behöver utveckla det teoretiska arbetet med planering, dokumentation och utvärdering av laborationer. Vidare framgår att skolledningen inte följer upp och säkerställer att det bedrivs ett systematiskt värdegrundsarbete. Såväl skolledningen, lärare och elevhälsan säger att det bedrivs ett visst värdegrundsarbete, dock inget samlat som följs upp och leds av skolledningen.

Utvecklingsåtgärder och resursfördelning

Granskningen visar att skolledningen genomför utvecklingsåtgärder och resursfördelning utifrån vad analysen visar. Av insänd dokumentation och av intervjuer med skolledningen, lärare och elevhälsa framgår att de på skolan arbetar för att förbättra kunskapsresultaten genom att öka skolnärvaron. Skolan följer huvudmannens plan för främjande av närvaro i planeringen av skolans arbete och skolledningen har även tillsatt en närvarogrupp med syfte att säkerställa att närvaroplanen följs och att mentorerna och elevhälsan får den information och det stöd som behövs. Skolledningen har också förtydligat för lärarna betydelsen av att de som mentorer följer den åtgärdande konsekvenstrappan direkt när elever har problematisk skolfrånvaro. Skolans socialpedagoger har fått en viktig roll för arbetet med att öka elevernas närvaro. Vidare arbetar skolledningen med att se över mentorernas roll och uppdragets innehåll för att de ska få tid för den dagliga elevkontakten. Skolans andra prioriterade mål är ökad måluppfyllelse genom arbetet för tillgänglig lärmiljö, vilket innefattar planering, genomförande, uppföljning och utvärdering av undervisningen. Även det arbetet har pågått ett tag men har, enligt skolledningen, inte gett önskat resultat. Lärarna har exempelvis gått en kurs i Specialpedagogiska skolmyndighetens regi, men enligt skolledningen har det saknats en kontinuitet och målmedvetenhet i arbetet. Därför tas ett omtag med en för läsåret nyanställd specialpedagog med uppgift att driva på utvecklingen av tillgänglig lärmiljö tillsammans med elevhälsans övriga professioner. Vidare pågår även utvecklingsarbete för att höja kunskapsresultaten i matematik och de naturorienterande ämnena. Eftersom matematiken både uppvisar låga kunskapsresultat och är ett stort ämne har skolledningen medvetet satsat på det ämnet. Matematikämnet har redan en större resurstilldelning, vilken inkluderar en speciallärare i matematik knuten till olika grupper utifrån behov. Matematiklärarna arbetar på veckobasis med problemlösning och elevernas läsning och förståelse av uppgifterna och i årskurs 9 även med att göra

uppgifter från tidigare års nationella prov för att förbereda eleverna inför det nationella provet. Lärarna i de naturorienterande ämnena arbetar med det teoretiska laborationsarbetet ifråga om planering, dokumentation och utvärdering. I samband med detta låter lärarna eleverna även genomföra större laborationsuppgifter.

Ledning och organisation

Granskningen visar att skolledningen organiserar och leder ett pedagogiskt arbete så att lärarna får förutsättningar för kollegial samverkan, men att det saknas skolgemensamma förhållningssätt som leds av rektor. Av insänd dokumentation och i intervjuer med skolledningen och personal framgår att skolan har arbetslag och ämneslag där lärarna samverkar. Arbetslagen ansvarar för att genomföra och utvärdera arbetet med skolans två prioriterade arbetsområden och efter behov arbeta med värdegrundsfrågor. Arbetslagen analyserar även sina klassers olika resultat. Skolledningen följer upp arbetet kontinuerligt via arbetslagsledarna. Ämneslagen ansvarar för att planera och utvärdera ämnesundervisningen, inklusive frågor om bedömning och betygssättning. Skolledningen följer upp arbetet via minnesanteckningar. Lärarna är även placerade i arbetsrum på ämnesbasis för att främja ämnesdiskussioner. Av det samlade underlaget framgår att lärarna har ett gemensamt arbetssätt med lektionsstruktur. Däremot framgår att trots att lärarna har olika förhållningssätt ifråga om hur de pratar om och bemöter eleverna saknar skolan ett för alla lärare gemensamt forum för kollegial diskussion om arbets- och förhållningssätt. Av det samlade underlaget framgår att lärarna arbetar olika ifråga om hur de pratar om och bemöter eleverna. Av intervjuer och lektionsobservationer framgår att det delvis finns en negativ jargong om elevernas kunskaper och förmågor bland lärarna samt att de har olika förhållningssätt till hur de agerar och åtgärdar när elever stör på lektioner. Vidare framgår att lärarna arbetar både begränsat och i olika omfattning med att motivera, utmana och anpassa undervisningen till eleverna. Exempelvis finns inget gemensamt kollegialt forum för pedagogiska diskussioner om arbetet med elever med neuropsykiatriska funktionsvariationer.

Strategiskt jämställdhetsarbete

Granskningen visar att skolledningen följer upp och arbetar med kunskapsresultaten och i viss mån undervisningen utifrån ett jämställdhetsperspektiv och gör vissa insatser utifrån de behov de ser. Av insänd dokumentation och intervjuer med skolledningen och personal framgår att skolledningen följer upp kunskapsresultat avseende kön och konstaterar övergripande att flickor har en högre måluppfyllelse jämfört med pojkar över tid. Skolledningen ser även mindre skillnader mellan flickor och pojkar, till exempel att från årskurs 8 till 9 är det en högre andel pojkar än flickor

som höjer sina betyg. Den hypotetiska förklaring som ges är att de eventuellt tar skolan på större allvar när ansökan till gymnasieskolan närmar sig och blir mer konkret. Vidare är det många av pojkarna i årskurs 7 som har högre betyg än flickorna i de naturorienterande ämnena, vilket skolledningen förklarar med att pojkarna har lättare för och presterar bra i det praktiskt-laborativa arbetet som ingår i årskurs 7, men får svårare när arbetet blir mer teoretiskt i efterföljande årskurser. Skolledningen har mot bakgrund av pojkars generellt lägre måluppfyllelse initierat en fortbildningsinsats till lärarna om pojkars lärande och läsande. Två föreläsare har bjudits in och föreläst för lärarna i ämnet. I svenska arbetar lärarna vidare med detta genom att prioritera elevernas läsning och utveckla arbetet med skönlitteratur och då främst riktat mot pojkars läsning och intressen. Skolan har därför köpt in en klassuppsättning böcker som ska tilltala och bejaka pojkars läsning. Vidare framkommer att riktade insatser med värdegrundsarbete görs på förekommen anledning. Till exempel har mentorn och en socialpedagog en samtalsgrupp med pojkarna i en klass en gång i veckan mot bakgrund av att pojkarna hade haft ett negativt beteende och tagit mycket plats.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver utveckla arbetet med att systematiskt leda och styra arbetet för att skapa och upprätthålla gemensamma förhållningssätt hos personalen.

Skolinspektionens granskning visar att även om skolan har arbetslag och ämneslag där lärarna samverkar, så saknas skolgemensamma förhållningssätt. Det riskerar att utvecklingsinsatser och lärandet inom kollegiet enbart leder till tillfälliga och begränsade punktinsatser utan mål, systematik eller långsiktighet. Genom gemensamma förhållningssätt och sin medvetenhet i alla de frågor som är väsentliga för att kunna bedriva en undervisning i enlighet med läroplanens krav. Förutom förväntningar och motivation kan detta arbete exempelvis inkludera värdegrundsarbetet och jämställdhetsarbetet.

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn organiserar verksamheten så att den omfattar regelbundna träffar för pedagogisk diskussion och därigenom ger en tydlig ledning i hur det pedagogiska arbetet på skolan ska bedrivas. På så vis kan rektorn skapa en funktionell och lärande organisation där det är tydligt för alla lärare och övrig skolpersonal vilka arbets- och förhållningssätt som gäller. I detta arbete kan ingå att rektorn ser till att olika team och funktioner har tydliga roller och mandat, och att de

samspekar med varandra för att främja undervisningen och elevernas lärande och utveckling.

Undervisning

Författningsstöd

1 kap. 4 §, 3 kap. 2 och 5 §§, 4 kap. 9 § skollagen

5 kap. 2 § skolförordningen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Rättigheter och skyldigheter, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 5 Kursplaner

Skolinspektionen bedömer följande: Undervisningen främjar i låg utsträckning elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, och utvecklingsområden finns.

Målfokus, variation och aktivt lärarstöd

Granskningen visar att undervisningen är strukturerad på ett sätt som gör att lektionerna har ett sammanhängande upplägg där syfte och mål tydliggörs. Av insänd dokumentation, intervjuer med lärare och elever och lektionsobservationer framgår att undervisningen har en gemensam struktur med tydliga görandemål under hela lektionen. Lärarna bryter också ner och förklarar lektioners syfte och mål för att det ska vara tydligt för eleverna hur, varför och när de ska göra olika uppgifter. Görandemål, och ibland lärandemål, tydliggörs både inledningsvis på lektioner och när lärare startar upp ett nytt arbetsområde. Bildstöd används återkommande för att förtydliga lektionernas upplägg. Eleverna ska veta vad de ska göra direkt när de kommer in i klassrummet. Vidare innehåller lektionerna olika sammanhängande moment. Lektionerna har i regel en gemensam avslutning där eleverna får plocka undan arbetsmaterial och samlas i helklass.

Vidare visar granskningen att undervisningen är varierad, men att lärarna inte alltid ger eleverna stöd för att bibehålla sitt engagemang. Det framgår av intervjuer med lärare och elever och lektionsobservationer att lärarna arbetar med att variera undervisningen med olika moment såsom lärarledd genomgång, klassrumsdiskussion och arbete enskilt, i par eller grupp. När eleverna arbetar går lärarna runt till både elever som räcker upp handen och till elever som inte gör det. Lärarna svarar på elevernas frågor, ställer följdfrågor och ger framåtsyftande kommentarer till dem. Vidare visar och berättar lärarna för eleverna enskilt, i par eller grupper hur de ska göra och varför. Även om lärarna säger att de prioriterar elever som de vet behöver

mer stöd för att komma igång och inte störa andra elever, framkommer att lärare inte alltid ger elever det stöd de behöver för att fokusera på arbetet.

Motivation, anpassning och förväntningar

Granskningen visar att det saknas ett målmedvetet och gemensamt arbete för att motivera och utmana alla elever och att alla lärare inte har höga förväntningar på eleverna. Av insänd dokumentation och intervjuer framgår att skolledningen och lärarna har en gemensam bild av att de behöver arbeta mycket med elevernas motivation men att det likväl saknas ett gemensamt kollegialt arbete för detsamma. Det framkommer dock vissa exempel på att lärare bejakar elevernas intressen och använda dessa som en ingång i arbetsområden. Vidare framgår att vissa lärare återkommande pratar med eleverna om syftet och målet med undervisningen och skolan, medan andra lärare inte gör det. Likaså varierar det mellan lärarna i vilken mån de uppmuntrar eleverna och anpassar undervisningen genom att exempelvis ge eleverna mer utmanande uppgifter eller ger eleverna anpassade uppgifter efter hur svårt eller lätt de har för ett ämne. Det framkommer även i de samlade intervjuerna att flera lärare har låga förväntningar på elevernas kunskaper och förmågor, vilket bland annat visar sig i en negativ jargong när de pratar om elever. Till exempel uttrycker lärare uppfattningen att elever inte vill göra svårare uppgifter.

Elevernas delaktighet i undervisningen

Granskningen visar att eleverna ges vissa möjligheter att reflektera utan ett givet svar och över sitt eget lärande, men att det inte är en självklar och regelbunden del av undervisningen. Av intervjuer med lärare, elever och lektionsobservationer framgår att resonerande och problematiserande inslag förekommer i vissa ämnen och vid enstaka tillfällen i undervisningen. Det handlar då främst om att lärarna ställer följdfrågor och framåtsyftande frågor till eleverna, men även om källkritik och att de får bedöma sina egna svar och lösningar för att utveckla desamma. Eleverna får då tänka efter, dra slutsatser och motivera dessa. Vidare får eleverna emellanåt reflektera över sitt eget lärande på mentorstiden och i vissa ämnen då lärarna pratar om studieteknik.

Vidare visar granskningen att elevernas delaktighet i undervisningens upplägg är begränsad. Det framgår av intervjuer med lärare, elever och lektionsobservationer att eleverna sporadiskt ges tillfälle att medverka i utformningen av undervisningens innehåll och i utvärderingen av densamma. Lärarna kan exempelvis bejaka elevernas intressen och önskemål i uppgifters innehåll, val av uppgifter och redovisningsform. Lärarna kan även låta eleverna utvärdera vad de har tyckt om arbetsområden genom exit tickets. Det framgår dock att dessa inslag av elevmedverkan i undervisningens utformning och utvärdering inte är en integrerad del av undervisningen.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följandet del:

- Lärare behöver under ledning av rektorn utveckla arbetet med att förmedla höga förväntningar på eleverna och att stärka elevernas självförtroende och motivation att lära.

Skolinspektionens granskning visar att det saknas ett målmedvetet och gemensamt arbete för att motivera och utmana eleverna samt för att förmedla höga förväntningar på eleverna. Lärarnas förväntningar på eleverna och hur de arbetar med elevernas självförtroende och motivation är viktigt för att eleverna ska nå så långt som möjligt i sin kunskapsutveckling. Har lärarna ett positivt förstärkande och uppmuntrande bemötande samt ett tillåtande klimat i klassrummet där eleverna och deras förmågor bekräftas, där de vågar ta risker och göra försök, och där de får känna att de är kompetenta, stärker det elevernas självuppfattning om att de har förmåga att lära. Då ökar också elevernas egen motivation att vilja lära sig. I detta arbete kan det vara viktigt att läraren skapar en balans mellan teoretiska och praktiska moment för att gynna alla elevers lärande.

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn och lärarna utvecklar undervisningen för att lärarna ska ha höga, men realistiska, förväntningar på eleverna och ha ett målmedvetet kollegialt arbete för hur de ska arbeta med elevernas motivation. Förslagsvis kan detta arbete inledas med att rektorn och lärarna diskuterar vilka förväntningar de har, och vill ha, på eleverna samt inventerar hur lärarna redan arbetar med elevernas självförtroende och motivation. Dessa erfarenhetsutbyten och diskussioner kan sedan bli utgångspunkt för att utarbeta metoder för ett gemensamt arbete med förväntningar, motivation och självförtroende.

Trygghet och studiero**Författningsstöd**

3 kap. 2 §, 5 kap. 3 och 5 §§, 6 kap. 6-7 §§ skollagen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Grundläggande värden, Förståelse och medmänsklighet, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Skolan arbetar i låg utsträckning så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete, men utvecklingsområden finns.

Arbete för studiero

Granskningen visar att det på skolan bedrivs ett visst strategiskt arbete för studiero, men att det saknas ett gemensamt åtgärdande arbete för att bibehålla studieron. Det framkommer av insänd dokumentation samt av intervjuer med rektor, personal och elever att skolans arbete med studiero omfattar främjande och förebyggande insatser. Elevernas upplevelse av studiero kartläggs genom skolans årliga trygghets- och trivselenkät till eleverna där frågor om studiero ingår. Vidare är frågor om studiero ett återkommande tema i olika mötesforum såsom elevhälsan, arbetslagsmöten, arbetsplatsträffar och elevråd. Slutsatserna från dessa diskussioner och analyser ligger sedan till grund för arbetet för studiero. De samlade kartläggningarna och diskussionerna har föranlett de tydliga inledningarna av lektioner som lärarna arbetar med och som syftar till att skapa studiero i klassrummet. En annan insats är att eleverna har fasta placeringar i klassrummen. Därutöver råder det sedan några veckor mobiltelefonförbud på skolan, med syftet att mobiltelefonerna inte ska distrahera eleverna under lektionerna. Mobiltelefonförbudet ska utvärderas i slutet av läsåret. Det saknas emellertid ett gemensamt förhållningssätt bland lärarna för att åtgärda och upprätthålla studieron. Det framgår av intervjuer med elever, skolläda och lektionsobservationer att lärarna hanterar ordningsstörningar på lektionerna på olika sätt och att inte alla lärare ingriper mot elever som stör studieron.

Arbete för trygghet

Granskningen visar vidare att skolan systematiskt tar reda på elevernas upplevelse av trygghet och arbetar förebyggande och åtgärdande, men det främjande arbetet för att säkerställa elevernas trygghet är begränsat. Det framgår av inskickad dokumentation och intervjuer att elevernas upplevelse av tryggheten på skolan årligen kartläggs med trygghets- och trivselenkäten. Därutöver används diskussioner i elevrådet, i trygghetsgruppen och på elevhälsomötena samt kränkingsanmälningar som underlag i skolans trygghetsarbete. Den huvudsakliga insatsen utifrån kartläggningen var ett förbud mot mobiltelefoner på skolan. Detta grundar sig i att under föregående termin filmades flera slagsmål på skolgården med mobiltelefoner och lades ut på sociala medier. Elevernas medvetenhet om risken att bli ofrivilligt filmade skapade en utredd upplevelse av otrygghet bland eleverna under höstterminen. Skolläda arrangerade därför ett möte med vårdnadshavare, sociala myndigheter och polisen där situationen diskuterades. Diskussionerna föranledde förbudet mot mobiltelefoner på skolan. Vidare har elever upplevt att det kunde kännas otryggt på vissa platser i

skolkorridorerna där det blev trångt när det var många elever där. Skolledningens åtgärd blev att flytta skåpen för att skapa mer utrymme i de aktuella korridorerna. På övriga platser på skolan där elever har upplevt att det är mindre tryggt, närvarar socialpedagogerna. Elevhälsan gör förebyggande utbildningsinsatser på förekommen anledning och erbjuder temaområden till mentorerna om att hantera grupstryck, omotiverat skärmbbruk i undervisningen och kränkningar på sociala medier. De två socialpedagogernas närvaro och tillgänglighet för eleverna på skolan är i sig en förebyggande åtgärd. Både lärare och elever uttrycker sin uppskattning av socialpedagogerna som eleverna alltid kan vända sig till och som har en annan relation till eleverna än vad lärarna har. Skolans enda främjande trygghetsarbete består av ordningsreglerna som eleverna är med om att utforma.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Personalen behöver gemensamt, under ledning av rektorn, utveckla ett gemensamt förhållningsätt i arbetet med att åtgärda och bibehålla studiero i undervisningen.

Skolinspektionens granskning visar att det på skolan bedrivs ett visst strategiskt arbete för studiero, men att det saknas ett gemensamt åtgärdande arbete för att bibehålla studieron. Ett sådant arbete är ett viktigt led i att säkra en god studiemiljö för samtliga elever.

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn tillsammans med skolans lärare inkluderar arbetet med studiero i utvecklingen av gemensamma förhållningssätt och därigenom lyfter frågan om goda exempel på åtgärdande insatser som kollegiet kan enas om. Rektorn kan också utöka elevens delaktighet i arbetet för studiero genom att involvera elever och elevrådet i diskussionen om skolans arbete avseende studiero. Som Skolinspektionens kvalitetsgranskning av skolors arbete för studiero visar så räcker det emellertid inte med kollegialt lärande om studiero, utan att det måste resultera i ett gemensamt förhållningssätt för hur ordningsstörningar ska hanteras om de uppstår.¹

¹ Skolinspektionen, *Skolans arbete för att säkerställa studiero – det räcker inte att det är lugnt, eleverna måste lära sig något också* (2016).

Bedömning och betygssättning

Författningsstöd

1 kap. 9 §, 3 kap. 14 §, 10 kap. 20 a § skollagen

9 kap. 20 och 22 b §§ skolförordningen

Lgr22, 2.2 Kunskaper, 2.7 Bedömning och betyg

Skolinspektionen bedömer följande: Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i omdömen och betyg ges i flera delar, men utvecklingsområde finns.

Analys och diskussion av bedömningar

Granskningen visar att skolledningen följer upp och analyserar lärarnas omdömen och betyg för att identifiera eventuella avvikelser och för diskussioner med lärarna om avvikelserna. Av insänd dokumentation och intervjuer med skolledningen framgår att skolledningen vid bedömnings- och betygsdiskussionerna varje termin bland annat sett att det finns en tendens att lärarna i vissa ämnen är återhållsamma med att sätta betyget A i årskurs 7 och 8, vilket de har talat med lärarna om. I matematik såg skolledningen anmärkningsvärda skillnader mellan betygen på de nationella ämnesproven och slutbetygen. Skolledningen diskuterade detta med lärarna. Vidare har skolledningen identifierat att det finns lärare som använder provkonstruktioner som inte ger rättvisande underlag.

Förutsättningar samverkan om omdömen

Granskningen visar att skolledningen ger lärarna begränsade förutsättningar att tillsammans kvalitetssäkra sina bedömningar samt att rektorn inte leder arbetet. Av inskickad dokumentation och intervjuer med rektorer och lärare framgår att lärarna har regelbundna ämneskonferenser där det finns tid för frågor om sambedömning och betygssättning, men att det inte är något som skolledningen styr med målsättning eller dagordning eller som de följer upp konsekvent. De praktiskt-estetiska lärarna har ämneslag ihop, men flera av dessa lärare är dock ensamma i sina ämnen. Det framgår att ämneskollegor från hela grundskolan träffas en dag per termin i kommunens ämnesråd för att planera och arbeta mot gemensamma mål. Grundskolerektorerna organiserar och sätter dagordningen och förstelärarna sammankallar. Ifråga om bedömning och betygssättning får lärarna titta på progressionen mellan stadierna. Lärare i engelska på mellanstadiet och högstadiet har exempelvis fått se över förmågorna i ämnet i relation till resultaten på de nationella ämnesproven.

Det framgår vidare att skolledningen inte försäkrar sig om att lärarna använder sig av olika metoder för att göra likvärdiga bedömningar. Skolledningen har arrangerat så att de nationella ämnesproven sambedöms. Proven anonymiseras och lärarna bedömer

aldrig sina egna elevers prov. Dessa sambedomningar är emellertid de enda metoder för likvärdighet som skolledningen försäkrar sig om att lärarna använder.

Skolledningen säger att de mot bakgrund av de avvikelser i omdömen och betyg de identifierat sammantaget ser flera orsaker att initiera en fortbildningsinsats för lärarna om bedömning och betygssättning och att de ska planera en sådan tillsammans med förstelärarna. De har redan haft en föreläsare som pratat om likvärdig bedömning och betygssättning som följdes av en planering av ämneslaget utifrån analysen av föregående läsårs resultat. För att betygen i matematik ska bli rättvisande och likvärdiga ordnade skolledningen dels så att lärarna fick mer tid för sambedomning, dels så att eleverna fick mer repetition inför de nationella ämnesproven.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver ge lärarna ytterligare förutsättningar att kvalitetssäkra bedömningar och betygssättning tillsammans samt säkerställa att lärarna använder olika metoder i arbetet.

Skolinspektionens granskning visar att skolledningen ger lärarna vissa förutsättningar att tillsammans kvalitetssäkra sina bedömningar men att rektorn inte leder arbetet. Skolledningen försäkrar sig heller inte om att lärarna använder sig av olika metoder för att göra likvärdiga bedömningar. Det riskerar att leda till att eleverna inte ges en rättvis och likvärdig bedömning.

Skolinspektionen rekommenderar därför rektorn att organisera verksamheten så att samtliga lärare har möjlighet att med regelbundenhet diskutera bedömning och betygssättning. För lärare som är ensamma i sina ämnen kan huvudmannen exempelvis undersöka möjligheter till digitala lösningar för möten. För att se till att samverkan kring dessa frågor genomförs och utgår från kursplanernas krav, forskning och beprövad erfarenhet kan rektorn förslagsvis se till att ämneslagen har en tydlig målsättning och dagordning för sina konferenser samt följa upp diskussionerna och försäkra sig om att olika metoder används. Sådana metoder kan exempelvis inkludera Skolverkets bedömningsstöd.

På Skolinspektionens vägnar

X Kerstin Martinsson

X Fredrik Holmqvist

Beslutsfattare

Signerat av: Kerstin Martinsson

Föredragande

Signerat av: Fredrik Holmqvist

I handläggningen av ärendet har även utredare Anna Alm medverkat.

Bilaga 1: Underlag för bedömning

Vid granskningsbesöket inhämtas information om såväl styrkor som utvecklingsområden inom verksamheten. Värderingarna i detta beslut grundar sig på:

- Sex lektionsobservationer.
- Tre gruppintervjuer med elever.
- Två gruppintervjuer med lärare.
- En gruppintervju med skolans elevhälsa.
- En intervju med skolledningen.
- Dokumentstudier. Dels de dokument som begärts in från huvudmannen och skolan samt den officiella statistik som finns att tillgå om den aktuella skolan.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens tjänsteanteckning från besöket för faktakontroll.

Som underlag för bedömningarna har Skolinspektionens utredare använt sig av bedömningsunderlag, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Bedömningsunderlagen beskriver de områden som utredarna ska granska vid besök på skolenheter. Bedömningsunderlagen är uppdelade i bedömningsområden. Respektive bedömningsområde är sedan nedbrutet till ett antal punkter. Dessa punkter beskriver mer i detalj vad som ska utredas, för att identifiera var skolans styrkor respektive förbättringsområden finns.

Bedömningsområden

Inom respektive område granskas följande delar:

Bedömningsområde 1: I vilken utsträckning leder rektorn lärarnas utveckling av undervisningen och verkar för elevernas lika rätt till en god utbildning oavsett könstillhörighet? Inom detta område granskas hur rektor arbetar med uppföljning och analys, hur skolans arbete med jämställdhet bedrivs, samt hur rektorn leder och organiserar skolans arbete.

Bedömningsområde 2: I vilken utsträckning får eleverna en undervisning som främjar deras möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden? I detta område granskas om undervisningen är målfokuserad, varierad och innehåller aktivt lärarstöd, om eleverna stimuleras och utmanas i undervisningen utifrån sina behov och förutsättningar, samt om eleverna görs delaktiga i undervisningen och i sitt eget lärande.

Bedömningsområde 3: I vilken utsträckning arbetar skolan så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete? I detta område granskas hur skolan arbetar för att skapa en lugn och trygg miljö där det råder studiero.

Bedömningsområde 4: I vilken utsträckning ges lärarna förutsättningar att säkerställa likvärdighet i omdömen och betyg? I detta område granskas hur skolan arbetar med diskussion, analys och kvalitetssäkring i arbetet med omdömen och betyg.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida: www.skolinspektionen.se

Bilaga 2: Bakgrundsuppgifter

Skolinspektionen besökte skolenheten den 27-29 februari. Besöket genomfördes av Anna Alm och Fredrik Holmqvist.

Trollehöjdskolan är en kommunal grundskola i Mullsjö kommun med årskurs 7–9. Skolan har 291 elever. Skolan hade vid tiden för besöket två rektorer som i beslutet benämns som skolledningen. Lärarna är indelade i två arbetslag; ett för A- och B-klasserna och ett för C- och D-klasserna.